

La malvolguda

Res no queda de l'orgull majoritari amb el qual es va rebre entre la classe política palmesana la notícia que el rei Joan Carles atorgava el ducat de Palma de Mallorca a Cristina de Borbó i, com a consort, al seu home, Iñaki Urdangarin. Era el 26 de setembre de 1997. Poc després, el 4 d'octubre, Cristina i Iñaki es casaren. Eren la parella perfecta. Alts, rossos, guapos... i excessivament ambiciosos amb els diners. Si bé aleshores això no se sabia. A l'Ajuntament de Palma, el 1997, només el grup opositor nacionalista del PSM es mostrà crític amb la decisió de crear el títol aristocràtic. Tota la resta de grups van quedar encisats. Igual, val a dir-ho, que la majoria de la societat palmesana i mallorquina.

Dissset anys després, la situació és totalment diferent. El consistori palmesà haurà de votar, previsiblement a finals d'aquest mateix mes de gener, a iniciativa de Més, una petició formal a la Casa del Rei perquè se li retiri a la duquessa el títol honorífic que porta el nom de la capital de Mallorca i de Balears.

Sense Rambla. Abans de la petició de retirada del títol, la famosa parella Urdangarin-Borbó ja ha estat objecte per part del consistori de Palma d'un acte formal de repudi.

Els grups polítics de l'Ajuntament de Palma podrien demanar al rei Felip que tragués a la seva germana i el seu marit el títol de ducs de la capital illenca.

Quan es casaren i el rei Joan Carles els atorgà el ducat, l'Ajuntament –amb majoria absoluta del PP– aprovà dedicar l'emblemàtica Rambla als nous ducs. Així, el 2008 passà a ser “Rambla dels Ducs de Palma de Mallorca”. Una denominació que nasqué polèmica. Perquè fou rebutjada pels nacionalistes, especialment pel PSM de Cort –nom de la plaça on hi ha l'ajuntament–, i també per la Universitat de les Illes Balears ja que la denominació formal de la capital illenca era senzillament Palma, sense l'afegit “de Mallorca”, com típicament se l'anomena en castellà. Val a dir, però, que durant el present mandat, sota majoria absoluta del PP, els conservadors, amb el batlle Mateu Isern al capdavant, aprovaren canviar el nom

oficial, el 2012, perquè passés a ser “de Mallorca”.

La investigació que des de 2010 el jutge de instrucció José Castro ha portat a terme, amb el nom de *cas Nóos*, ha trastocat la relació entre els ducs i Palma. Ningú no s'imaginava que arribaria on ha arribat. Amb Cristina de Borbó a una passa d'asseure's al banc dels acusats. I el seu home, Iñaki Urdangarin, amb la seguretat que s'hi asseurà i amb l'amenaça d'una llarga temporada a la presó si és condemnat. Així que les investigacions de Castro s'han anat desenvolupant en aquests més de quatre anys, han sovintejat les filtracions sobre les activitats d'Urdangarin i de Cristina. Així, cada pic ha crescut més la incomoditat en els grups polítics de l'Ajuntament de Palma. Al principi va ser Més el que expressà públicament el malestar que la parella continués portant el nom de la ciutat, però des dels dos partits majoritaris no volien afrontar una qüestió per a ells tan delicada. El silenci formal, doncs, era la norma. Tot i que privadament diguessin penjaments de l'espòs de la filla del rei.

Ara fa dos anys, pel gener de 2013, la situació va fer un tomb radical. Es filtren als mitjans de comunicació un grapat de correus electrònics que Urdangarin havia enviat el 2003 a Carlos Revenga, assessor de les germanes Borbó, a sou de la Casa del Rei, en un dels quals, en un to pretesament graciós, signava com “*el Duque em... Palma... do*”.

Tot d'una revifà la petició de Més de retirar el nom de tal personatge de

El PSOE exigeix la renúncia als drets dinàstics

El PSOE, a través del secretari de Política Federal, Antonio Pradas, va demanar la setmana passada al rei Felip que “impulsi” la renúncia de la seva germana Cristina als drets dinàstics que li corresponen, perquè “no estem davant d'una qüestió merament personal sinó que afecta el conjunt de la institució” monàrquica. Segons el polític, “no implica”, la seva petició, “dubtar del principi d'innocència” que s'ha de preservar “per a tots els ciutadans”,

sinó que és una manera, al seu parer, de “reforçar” la Prefectura de l'Estat, cosa que és “necessària” i que a través de la renúncia esmentada s'aconseguiria perquè “creixeria la bona imatge d'un monarca molt recent que pretén exemplificar en matèria de transparència i regeneració”. És la primera vegada que un dels dos partits majoritaris opina tan obertament i formal sobre la possible renúncia de Cristina a seguir en l'escala successòria.

Com que la Prefectura de l'Estat no és democràtica, funciona a través de les normes atàviques de substitució pròpia de les monarquies: l'herència per raó de sang. En el cas espanyol la línia la marca la preferència del mascle davant la femella. Una discriminació per raó de sexe que encara fa més delirant si cal, en aquests temps, la institució. Però així funciona. I per això avui Felip és el rei, perquè succeí son pare, Joan Carles, tot i haver nascut (1968) després d'Elena

La parella de possibles delinqüents formada per Urdangarin i Borbó avergonyeix l'Ajuntament de Palma.

la Rambla. En aquesta ocasió el PSOE i, sorprenentment, el PP s'hi sumaren. L'operació va ser extremament ràpida. El 7 de febrer de 2013, després de l'acord unànim dels grups consistorials –PP, PSOE i Més– els operaris municipals procedien a retirar les plaques identificatives de la “Rambla dels Ducs de Palma de Mallorca” i les substituïen

per les tradicionals, on només es llegeix “La Rambla”.

Retirada del ducat. Coneguda la decisió final del jutge instructor, José Castro, Més ha anunciat que formalitzarà una moció perquè un proper plenari de la institució –potser l'ordinari d'aquest mes de gener– debati i voti sobre si el consis-

tori s'ha d'adreçar al rei espanyol Felip de Borbó i demanar-li que retiri el títol que son pare concedí a Cristina perquè la ciutat se sent ofesa que tal matrimoni encara en porti el nom.

Una iniciativa insòlita que en unes altres condicions tindria de seguir el vot contrari dels dos partits majoritaris. Però els socialistes ja s'hi han manifestat a favor. I perquè quedi clar ha estat la secretària general del PSIB-PSOE, Francina Armengol, la que ha manifestat la posició pública: estan totalment d'acord, amb la iniciativa a Palma de Més i amb la petició socialista federal al rei –vegeu requadre– perquè “impulsi” la renúncia de Cristina als drets successoris.

El PP, segons va transcendir la setmana passada, es planteja seriosament votar-hi també a favor. Però el batlle, Mateu Isern, sondejarà abans la posició de la direcció del partit a Balears i a Madrid. Si rep el plàcet, la petició serà una realitat. Potser li aniria com anell al dit al monarca per pressionar més la germana perquè renunciï als drets de successió, cosa que no ha volgut fer pas fins ara.

(1963) i Cristina (1965). Seguint aquesta curiosa llista de substituïts predeterminats, actualment no hi ha un mascle preferent perquè el primer esglaió de la successió l'ocupen els fills del rei, que són femelles, Leonor i Sofia. La tercera és Elena, els fills de la qual, Froilà i Victòria, ocupen la quarta i cinquena posició, i en la sisena apareix Cristina.

Per tant, la probabilitat que la potencial delinqüent es converteixi en reina d'Espanya tendeix a zero. En realitat, doncs, que renunciï o no, no passa de ser una qüestió merament simbòlica.

El batlle de Palma, Mateu Isern, consultarà amb la direcció del seu partit a Balears i Madrid per si pot, com vol, votar a favor de demanar al rei que llevi el títol de ducs de Palma a Cristina i Iñaki.

Miquel Payeras